

Holokaustiin liittyvä opetustuokio kouluille

Tri Susanna Kokkonen

Holokausti on aihe, jota tulee opettaa varovaisesti ja eri ikäryhmille tai kulttuureille sopivasti. Se haastaa kaiken sen, mitä ajattelemme ihmisestä rationaalisena tai empatiaa tuntevana olentona. Se haastaa myös luottamuksemme demokraattisen yhteiskunnan rakenteisiin ja voimaan suojella kansalaisia. Tämän ohella siihen liittyy vaikeita kysymyksiä ennakkoluuloista, rasismista ja esimerkiksi teknologian käytön vaaroista. Se ei ole vain historiallinen tapahtuma, vaan tapahtuma, joka herättää voimakkaita tunteita.

Holokaustia ei voida opettaa vain järkyttävien keskitysleirikuvien kautta. Opettamisen täytyy lähteä liikkeelle siitä, että holokaustin uhrit ja eloonjääneet olivat kaikki yksilöitä, joiden elämän järkyttävät tapahtumat keskeyttivät. Myös holokaustin toimeenpanijat olivat ihmisiä. Tarinoiden kautta ymmärrämme historiaa aivan eri valossa. Ymmärrämme, että historia ei ole ensisijaisesti armeijoiden tai hallitusten tarinaa, vaan nimenomaan yksilöiden, jotka tekevät jokapäiväisiä valintojaan kriisitilanteissa.

Opetan itse jakamalla tarinan, johon oppilaat voivat samastua koska ovat kuulleet henkilön nimen aiemmin. Kerron Anne Frankin perheen tarinan, johon sisällytän sellaisia käsitteitä kuin vainojen toimeenpanijat, sivustakatsojat ja pelastajat. Sisällytän tarinaan myös natsien etenemisen historiaa, jonka valossa Otto Frank teki päätöksensä viedä perheensä Hollantiin turvaan. Kerron myös Anne Frankin viimeksi elossa nähneestä naisesta, jonka tunnen Jerusalemissa. Tämä on tärkeää koska kysymys on myös tarinoiden siirtämisestä. Todistamme tapahtumaa, jonka aikana emme olleet elossa, mutta joka on totta, koska tapasimme eloonjääneitä ja koska todisteita on arkistoitu niin runsaasti.

Esityksen aikana oppilaat näkevät käsitteet kirjoitettuina; näytän myös valokuvia ja yhden ja ainoan filmin, jossa näemme todellisen Anne Frankin, kun hän oli vielä elossa. Esitys kestää vajaan tunnin ja oppilaille on mahdollisuus esittää kysymyksiä. Se sopii paremmin pienemmille ryhmille tai luokille eikä niinkään isolle joukolle.